

2x

1 • 2021

TOUKOKUU

Julkaisija:
Kaks kertaseura ry

Sisältö

Pääkirjoitus	3
Muistokirjoitukset	
• Tarmo Talvio	
• Juhani Manner.....	5
Raustvuori – Kaksikerran vuoden 2021 kylä	9
Koivusen perheen kylä.....	16
Miten Kaksikerranjärvi voi	21
Saariemme salainen taidepuutarha.....	23
Kaksikerran VPK – saarilla kaikkien turvana.....	25
Lukuvinkkejä	
• Suomalaiset puut	
• Jos puut osaisivat kertoa	27
Kaksikertaseuran tapahtumia v. 2021	29
Ajankohtaista	30
(Ilmoituksia)	
2x-lehden toimitus.....	40
Liity nyt jäseneksi.....	41
Kaksikertaseura ry ja hallitus – yhteystiedot.....	42
Kaksikertaseuran myyntituotteet.....	43

*Kansikuvan on kuvannut Pirjo Koskinen
ja tämän sivun taustakuvan Pirjo Koskinen.*

Pääkirjoitus

Nyt kelpaa taas nauttia, kun valoisa aikaa riittää jo pitkälle iltaan eikä vilukaan iske herkästi puseroon.

Koronakin tuntuu hellittävän, rokotuksen saaneita on tätä kirjoitettaessa jo neljännes kansasta.

Tartuntoja omassa tuttavapiirissä ei ole montakaan tullut tietoon, Kaksker-taseuran alueella on Turun alhaisimmat lukemat. Meille rakas luonto on pitänyt huolta asukkaistaan saarilla. Näkyvim-mät vaikutukset ovat minun silmiini tulleet kasvomaskien heittäly tienvarsil-le, eräässäkin Samppaantien kohdassa muutaman metrin matkalla lähes kymmenen maskia tienposkessa. Maskit oli ilmeisesti heitetty pysäkiltä lähdeittäessä ja kotitielle käännyttyessä, siitä ne sitten takertuvat lintuihin ja muihin eläimiin. Kylätiellä on ollut aikaisempaan nähden enemmän kulkijoita, metsässä on ollut rauhallisempaa.

Talvikausi oli saarillamme mukavan luminen, sai jopa tehtyä perinteiset ladut kyläläisten iloksi ja hiihtäjiä riitti seurattavaksi asti, eikä laturaivoakaan täällä ilmennyt. Ainoa haitta olivat henkilöt, jotka eivät omista suksia ja joutu-

Puheenjohtaja ja koirat. Kuva: Tuire Lindqvist

vat ajelemaan lumikelkoilla ja mönkijöillä ladut rikki päättömällä ajollaan. Nämä kuskit eivät nähtävästi tiedä, että maanomistajan lupa tarvitaan aina toisten mailla ajamiseen. Pitää varmaan laittaa aloite rahakeräykseen, että näille saadaan sukset hankittua.

Mennyt talvi lumineen toi myös tänne etelään tykkilumitilanteen, niitä oli hieno hetken ihailia. Tuuli sitten hoiti ilmiön pian pois ja nyt metsät ovat täynnä katkenneita kuusenlatvuuksia. Lähes kaikkialla koirien lenkkipoluilla on latvuuksia ristiin rastiin, koirat ovat lenkeillään kuulleet useasti komennon ”hyppää” tai ”kierrä”.

Luonnosta vielä havaintoja, roskaaminen on lisääntynyt, tyhjiä tölkkejä ja muuta roskaa löytyy nuotiopaikoilta metsistä. Nuotion tekeminen luontoon on myös kiellettyä, se vaatii maanomistajan luvan ja metsäpalovaroitusaikana ei sekään riitä. Mönkijöillä liikutaan myös metsässä ja poluilla, saarelaiset ovat huolissaan kaahailusta. Tulipalovaara on ilmeinen, kun kuuma pakoputki on kosketuksissa kuivaan aluskasvillisuuteen, tämä saattoi olla synnä viime kesänä syttyneeseen metsäpaloon.

Kakskertaseuran toiminta on vielä tapahtumien osalta kovin hiljaista heinäkuun loppuun asti. Saarelaisten seurojen yhteisesti järjestämät Kakskertapäivätkin on jouduttu perumaan myös tältä kesältä. Toivottavasti syksy tuo helpotuksen tilanteeseen ja päästään taas järjestämään yhteisiä tapahtumia ja retkiä.

Hyvää kesän alkua ja kesää.

Tuulten tuhoa kuusikossa. Kuva: Raimo Västinsalo

Tarmo Tapio Talvio

(8.12.1945 – 6.2.2021)

Kirjailija Boris Hurtta eli Tarmo Tapio Talvio kuoli Kaks Kerrassa tapaturmaisesti hukkumalla lähellä kotirantaansa 6. helmikuuta 2021. Hän oli 75-vuotias syntyperäinen kaks kertalainen.

Tarmosta oli moneksi. Hän oli kirjailija, keräilijä, bibliofiili, penkkiurheilija, kuvataiteilija, kotiseutumies, poliisi, kulmikas persoona, älykäs seuramies ja humoristi.

Tarmo oli myös poikkeuksellinen ystävä, joka keräsi ympärilleen ryhmiä ja verkostoja, joiden itsestään selvänä taitteellisena johtajana hän toimi.

Tarmo oli kalastajapariskunnan, Vihtorin ja Aunen, ainoa lapsi. Vanhemmat olivat ahkeria ja pidettyjä kaks kertalaisia. Kaks kerta oli Tarmon elämänmittainen ympäristö, vaikka hän teki muun muassa maailmanympärimatkan.

Ylioppilaaksi tulonsa jälkeen Tarmo valmistui merkonomiksi ja lähti Tukholmaan, jossa työskenteli postissa. Palattuaan Suomeen hän aloitti virkauransa Turun poliisilaitoksessa. Tarmo suoritti hyvin arvosanoin päällystökurssin.

Värikkäitä olivat hänen tarinansa poliisien epävirallisista Vahva-Mauri-Triathlonista, joihin kuului Kaks Kerran ympäriryöry ja -juoksu sekä uinti Kaks Kerran järven poikki.

Jätettyään poliisin työt ylikonstaapeli Tarmo Talvio muuttui lopullisesti kirjailija Boris Hurtaksi. Keräilijästä ja humoristista tuli merkittävä kauhukirjailija.

Tarmo seurasi kotimaista kirjallisuutta tarkkaan. Hänen lukeneisuutensa oli ällistyttävän laaja. Myös musiikki oli Tarmolle tärkeää. Tarmo tiedettiin mustan soulin

doo-wopin erikoistuntijaksi. Reggae, kantari ja kaiken maailman iskelmät olivat sydäntä lähellä. Tarmon kirja- ja levykokoelmat olivat käsittämättömän laajat.

Syntyperäisenä kaks kertalaisena Tarmo oli perin juurin kotiseutuihminen.

Hän osallistui kotiseututoimintaan mm. Kaks kertaseuran puitteissa. Tarmo kuului viiden vuoden ajan Kaks kertaseuran hallitukseen (1996 – 2000). Niin ikään hän oli jäsenenä yli kymmenen vuotta historia- ja kotiseututoimikunnassa aina vuoteen 2010. Jäsenenä Tarmo oli myös 2X-lehden toimituskunnassa usean vuoden 2000-luvun taitteessa.

Tarmo Talvio oli allekirjoittaneelle hyvin läheinen ystävä. 1960-luvulla olimme yhteydessä lähes päivittäin. Musiikkia kuunneltiin yhdessä. Vuonna 1968 Tarmo mm. kuljetti minut Pori Prikaatiin Säkylään suorittamaan varusmiespalvelua. Ystävyys säilyi loppuun asti.

Tarmon lähipiiriin kuuluivat vaimo ja tytär. Tarmo siunattiin Kaks kertan kirkossa.

Menetimme Tarmossa hyvän kotiseutuihmissen ja ystävän. Muistot elävät.

Markku Monnonen
kotiseutuneuvos

Juhani Kalervo Manner

(17.1.1950-19.11.2020)

Juhani Manner menehtyi vaikean sairauden murtamana marraskuussa 2020. Hän osallistui erittäin aktiivisesti Kaksikertaseuran toimintaan ja oli lähes aina läsnä kaikissa tapahtumissa, myös kokouksissa. Siksi mm. vuosikokouksen pöytäkirjantarkastajan rooli tuli hänelle kovin tutuksi.

Hänen erityisharrastuksensa liittyi puutarhanhoitoon ja piharakentamiseen. Se alkoi Mannerten muuttaessa kerrostaloasunnosta Kaksikertaan omakotitaloasujaksi. Alan kirjallisuuden aktiivinen seuranta ja mukana mm. Ruissalon puutarhan ystävät -seurassa (hallituksen jäsen ja rahastonhoitaja) pitivät harrastusta yllä.

Pihan ja puutarhan kauneusarvot olivat Juhani sydäntä lähellä. Hän loi ja rakensi oman pihansa uskomattoman upeaksi kokonaisuudeksi, monipuolisesti erilaisia myös harvinaisia kasvilajeja, erityisalueina atsaleat ja alppiruusut, erikoisuutena mm. tulppaanipuu. Lapsenlapset olivat innolla mukana puutarhatöissä ”nuhnun” apuna ja opastamana ja jo heti aamusta Ida-Marialla oli tapana kysyä, että ”onko meillä nuhnu tänään puuhommat, multahommat vai kivi hommat” ja Romeon kääntä-

essä talikolla maata ja kastemadon nousua pintaan, se pantiin takaisin multa, jossa sillä oli tärkeä tehtävä - näin siirtyi arvokasta osaamista ja perinnetietoa pikkupuutarhureille.

Kun Turun kaupungin pihakilpailutoiminta vuonna 1991 aloitettiin, olikin luonnollista valita Juhani Manner seuran pihakil-

pailutoimikunnan puheenjohtajaksi ja saarten alueraadin toiminnan vetäjäksi. Harjaantunut silmä näki, missä oli kaunista ja mitkä kannatti kilpailuun lähettää, ja tulosta syntyi heti ensimmäisestä kilpailusta lähtien. Viidestä kilpailusarjasta kolmelle tuli ensimmäinen palkinto, vain kerrostalo- ja rivitalosarjat jäivät saamatta, niitä kun ei saarilta löytynyt. Tämä ei jäänyt ainoaksi kolmoisvoitoksi ja menestystä on aikojen saatossa tullut kaikissa kilpailuissa. Kaks kertaseura on saanut myös kunniakirjan vuonna 1998 aktiivisesta osallistumisesta Turun pihakilpailuun. Juhani hoiti tätä alueraadin puheenjohtajuutta 25 vuotta, aina vuoteen 2016 saakka, jolloin hän luopui tehtävästä sairautensa vuoksi.

Saarten asumisolosuhteet, palvelut ja asukkaiden viihtyminen olivat asioita, jotka johtivat seuran Asumis- ja ympäristötoimikunnan perustamiseen v. 1993 ja siinä toiminnassa Juhani oli mukana alusta asti vuoteen 2016 saakka. Seuran varalintarkastajanakin hän ehti toimia parinkymmenen vuoden ajan.

Ansioistaan saarten asukkaiden hyväksi tehdystä työstä Juhanille myönnettiin Suomen Kotiseutuliiton Kotiseututyön ansio-merkki 6.5.2005.

Kaks kertaseura kiittää ja kunnioittaa Juhaniin muistoa ja esittää syvän osanotonsa hänen perheelleen!

Jarkko Koskinen
Lehden toimituskunta

Raustvuori

Kaksikerran vuoden 2021 kyläksi valittu Raustvuori muistetaan seikkailukertomuksista, joissa nopeat moottoriveneet suhasivat rannikolla ja raha virtasi. Kylän tarina on kuitenkin paljon moniulotteisempi, johon kuuluu niin arkista aherrusta kuin herraskaista maaseutukartanoelämää.

Raustvuoren kylä sijaitsee Kaksikerran saaren lounaisimmassa kulmassa Airiston ja Vapparin vesien äärellä. Kylään

kuuluu useita pikkusaaria: Ihaluoto, Kuusiluoto, Honkaluoto ja Putkisaari, Hinttisten saaren eteläosa sekä pikkuiset Hylkeenkari ja Kruunukari. Nykypäiviin säilyneen Raustvuoren kantatalon jo keskiajalla raivatut viljelmät sijaitsevat korkealle kohoavien Kettuvuoren ja Raustvuoren välisessä laaksossa. Vapparin suuntaisen Kettuvuoren laella on kaksi pronssikaudelle ajoitettua hauta-
röykkiötä. Ne viestivät alueen olleen mahdollisesti asutettu jo esihistorialli-

Raustvuoren taloudellinen kartta, 1691 Bergman. 1600-luvun maakirjakartat.

Raustvuoren väkeä vuonna 1915. Keskellä istumassa vanhaemäntä Fiinu vieressään pikkutyöt Olga ja Lempi. Kuva: Kakskertaseura/Turun museokeskus (TMK).

sella ajalla tai sitten ne ovat eräretkillään kuolleiden urhojen viimeisiä leposijoja.

Ensimmäiset kirjalliset maininnat Raustvuoresta ovat vuodelta 1461, jolloin Raustvuoren Antti Ingenpoika omisti maata Myllykylässä ja Ylikylässä. Uuden ajan alussa (1540) kylässä oli kolme verotaloa. Näistä kaksi yhdistettiin vuoteen 1556 mennessä ja jäljelle jääneet tilat viimeistään 1600-luvun vaihteessa. 1600-luvun lopulla toimeenpannussa ruotujakolaitoksen järjestelyssä Raustvuoren perintötila määrättiin Myllykylän ratsutilan augmentiksi eli aputilaksi.

Vanhin kartta Raustvuoren kylästä on vuodelta 1691. Siihen Raustvuoren talo

on piirretty samalle paikalle, jossa tilan rakennukset yhä nykyisinkin sijaitsevat. Rintapellot olivat lähellä taloa ja niityt kiertyivät Kettuvuoren takaa Vapparin rantaan alueelle, jossa sijaitsee yksi Kaksikerran ikaikaisista tiilenpolttopaikoista.

Herraskaisia omistajia

Vuonna 1706 Myllykylän ratsutilan omistaja, Juhana Rosskampin leski Elisabet Alana osti Raustvuoren perinnöksi. Vaikka omistaja oli Myllykylästä, ei Raustvuoren taloa sulautettu päätilaan, vaan se annettiin lampuotien viljeltäväksi. Uusi itsellinen aika koitti vuonna 1810, jolloin professori Jakob Haartmanin leski Eleo-

nora de la Myle myi tilan professori Johan Bonsdorffille. Tämä oli Kreikan kirjallisuuden professori ja Akatemian kirjastonhoitaja, jota Suomen kansallisbiografia luonnehtii ytimekkäästi ”jäykäniskaiseksi toisinajattelijaksi niin Raamattua ja Kreikan myyttejä koskevissa tutkimuksissaan kuin suhteessaan hallitusta myötäileviin virkatovereihinsa”. Bonsdorf siirrettiin vuonna 1823 pakolliselle virkavapaalle ja hän vetäytyi perheineen Raustvuoreen, jossa hän kuoli vuonna 1840. Vuonna 1849 hänen leskensä Erica Emerentia myi tilan kunniaporvari Julius Dickhoffille, jonka hallussa se oli kymmenen vuotta.

Dickhoffilta tila siirtyi vuonna 1859 kaupan myötä kapteeni Gustav Collanille, joka vetäytyi Raustvuoreen eläkepäi-

vien viettoon luovuttuaan höyrylaiva Furst Menschikoffin komentosillasta. Collanin aikana luonnonkauniiksi kehitetty Raustvuoreen järjestettiin Turusta huviretkiä höyrysluuppi Airuhilla. Collanin tila ylitti sanomalehtien uutiskynnyksen myös tuottoisalla puutarhallaan, jonka omenat kasvoivat epätavallisen suuriksi.

Collanin jälkeen tila vaihtoi omistajaa tiuhaan tahtiin. Sen omistajia olivat kauppias Ernst Fredrik Alftan (1882-1884), Vuolahden tilan Kustavissa omistanut maanviljelijä August Vesterholm (1884), sauvolainen maanviljelijä Vilho Sjöberg (1884), maskulainen rusthollarinpoika Emil Mäkinen (1885-1887) ja maskulainen maanviljelijänpoika Wilhelm Hujala (1887-), joka käytti nimeä

Raustvuoren asuinrakennukset mereltä päin. Kuva: Kakskertaseura/Turun museokeskus (TMK).

Wilhelm Raustvuori myydessään tilaa sanomalehti-ilmoituksella heinäkuussa 1887. Ilmoituksen mukaan tila sijaitsi 15 lyhyen virstan päässä Turusta, ”luonnon ihanalla paikalla meren rannalla”. Kauppaan kuuluivat mm. hyväkuntoiset rakennukset, hyvä puutarha, hyvä vara ketomaasta, metsää yli talon tarpeen ja erittäin hyvä kalavesi, johon kuului 5 ½ luotoa. Ostaja ei ole tiedossa, mutta kahden vuoden päästä (heinäkuussa 1889), jolloin tulipalo tuhosi perustuksia myöden tilan päärakennuksen ja yhden talusrakennuksen, siellä asui työväenliikkeen aatteellisena herättäjänä ja poliitikkona tunnettu tohtori Nils af Ursin perheineen. Tulipalosta syytettiin palvelustytön varomatonta tulenkäsittelyä keittiössä.

Tulipalon jälkeen pidetyssä huutokaupassa Raustvuoren talon osti Brinkhallin omistajiin kuulunut esittelijäsihteeri Waldemar Spoo, joka rakennutti tilalle uuden asuinrakennuksen. Vuonna 1900

Pirtukätkön vahtikoira Frei revikavan edustalla. Kuva: Kaks kertaseura/Turun museokeskus (TMK).

leskirouva E. Spoo myi 2/3 manttaalia käsittäneen tilan talonomistajanpoika Hjalmar Virtaselle, joka oli kotoisin Myllykylän Ylitalosta. Hjalmar Virtanen piti tilaa vain viisi vuotta, mutta ennätti sinä aikana hakata metsät 10 tynnyrialalta matalaksi.

”Kaikkea muuta on, mutta köyhyys puuttuu”

- isäntä Joel Vänlig

Uusi pitkäkestoinen kausi Raustvuorella alkoi vuonna 1905, jolloin sen osti Yli-Penilän isäntä Joel Vänlig. Kahden lapsen, Akun (Reino August Nikolai) ja Jallun (Hjalmar Konrad Harold) isä, leskimies Vänlig solmi pian Raustvuoreen muuttamisensa jälkeen uuden avioliiton rymätyläläisen Josefiina eli Fiinu Ruohosen kanssa. He saivat Olga-tyttären, jolle puolisoineen (Joose Olavi Koivunen) puolet kantatilasta siirtyi äidin perintönä vanhempien kuoleman jälkeen. Isän puoleisena perintönä tullut puolikas jaettiin lasten kesken kolmeen osaan. Tiluskooltaan suurin osuus, Raustvuori tuli näin Olga Maria Koivusen, Myllysus Hjalmar Harald (Jallu) Rautavuoren ja Vähätalo Reino August (Aku) Vänligin omistukseen.

Tarinoiden mukaan sekä Joel Vänlig että pojat Jalmari ja Aku olivat sekaantuneet kieltolain aikana pirtun salakuljetukseen. Raha liikkui ja talossa oli nopea moottorivene, jolla pirtua trokattiin kaupunkiin. Pienet sanomalehtijutut vahvistavat Raustvuoren kuuluneen salakaupan harjoittajiin eikä tuomioilta-

kaan välttytty. Esimerkiksi vuonna 1929 tuomittiin sakkoihin mm. J. H. Rautavuori ja A. Vänlig johtuen poliisin Kakskerasta takavarikoimasta 1080 litran pirtuerästä.

Sosialisti uutisoi 6.9.1930:

600 litraa pirtua Kakskerasta
Sementtinen spriikätkö pihamaalla ja koira vartijana

Eilen keksivät Turun raittiuspoliisit Kakskeran Rautsvuoren tilalta pirtukätkön, josta löydettiin 600 litraa spriitä. Kätköpaikaksi oli talon pihamaalle, maan alle rakennettu sementistä kellari ja tämän päälle sijoitettu koiran koppi, jossa myöskin oli koira vahtina. Koira saatiin sentään sovinnoin pois tieltä ja päästiin

kätköpaikkaan käsiksi. Varastosta on haastettu vastaamaan talon isäntä Joel Vänlig.

Turun Sanomat 19.12.1930:

Spriin salakuljetuksesta tuomittiin liike mies A. N. Vänlig 4 kuukaudeksi vankeuteen täkäläisen raastuvanoikeuden keskiikköisessä istunnossa ja 200 litraa pirtua julistettiin menetetyksi. Salakuljetuksesta oli myös syytteessä työmies T. E. Koivisto, mutta juttu lykättiin tuonemmaksi.

Sosialisti ja Uusi Aura 11.8.1932:

Uusitusta salakuljetuksesta tuomittiin A. N. Vänlig 6 kk. vankeuteen ja moottori-vene meni valtiolle.

Pappa Vänlig (vas.) takanaan kuuluisa Frei-koiran koppi, jonka alla oli pirtukätköpaikka. Kuva: Kaks kertaseura/Turun museokeskus (TMK).

Moottoriveneitä Raustvuoren rannan tuntumassa 1930-luvun vaihteen tienoilla. Kuva: Kakskertaseura/TMK.

Turunmaa 3.11.1932:

Omankädenoikeudesta tuomittiin A. Vänlig 1 kk. vankeuteen. Hän oli ottanut takaisin poliisin häneltä takavarikoiman moottoriveneen.

Kakskerta ja Satava olivat otollisia niin Viron kuin Saksan suunnalta meritse kuljetettujen pirtulastien rantauttamispaikaksi. Raustvuori oli kuitenkin vain yksi muiden joukossa. Pirtutorpedoja saatiin kiinni myös Hylkilahden, Uudenkylän ja Pappilan rannoilta. Sivuelinkeino jatkui Raustvuoressa vielä kieltolain päättymisen jälkeenkin, kuten Kaarinan 29.3.1936 pidettyjen välikäräjien tuomiosta ilmenee.

Kesäksi veden äärelle

Pirtukauppa oli vain yksi sivujuonne saaristolilan yritteliäisyydessä. Särvintä leivän päälle tuli ennen kaikkea maanviljelystä ja karjanhoidosta. Höyrylaiva-liikenteen käynnistyminen 1880-luvulla

ja kaupungin porvareiden vaurastumisen myötä voimistunut huviloiden rakentaminen saavutti Raustvuoren rantamat melko hitaasti. Ensimmäinen ja pitkään myös ainoa huvilapalsta – Raustniemi – erotettiin kantatalosta vuonna 1913.

Kesällä v. 1917 Raustvuoressa järjestettiin kaksi kansakoululasten kesäsiirtolajaksoa. Sanomalehtijutussa kerrotaan, että opettaja K. A. Kesän Raustvuoressa luotsaamaan ryhmään kuului 27 lasta. He matkasivat Raustvuoren laituriin höyrylaiva Naantalilla, joka toi samalla toisen lapsiryhmän Laalahteen. Kuuden viikon mittainen kesäloma alkoi ensimmäisellä ryhmällä 9.6. ja päättyi vaihtoon 20.7. Ilmeisesti kesäsiirtolatoimi jäi yhden kesän kokeiluksi. Mahdollisesti lapsiryhmät majoitettiin laiturin läheisyydessä sijainneeseen Raustniemen huvilaan.

Raustvuoren kantalon lisäksi kylässä on toinen vanha tila, Tammisaari, joka

sijaitsee Hinttisten saarella. Hinttisten saari kuului alkujaan Naulan kylälle, mutta jaettiin 1700-luvun jälkipuoliskolla Raustvuoren, Naulan ja Hylkilahden kesken. Raustvuori sai saaren eteläosan, joka siirtyi kaupan myötä vuonna 1906 Oiva August Rosendahlille (> myöh. Reilimo), joka liitti siihen vuonna 1908 Naulan osuuden.

Nykyisin Raustvuoren Kaks Kerran puoleiset rannat sekä saaret ovat lähes täyteen rakennetut. Pääosa kesämökkipalstoista lohkottiin 1950-1960-luvuilla. Kyläteiden varsilla on omakotitaloasutusta. Suuri osa kylän sisäosiin rakennetuista omakotitaloista on peräisin 1960-luvun tienoilta. Uusia vakituisia asuintaloja on tällä vuosituhannella pystytetty etenkin Kettuvuoren Vapparinpuoleisille rinteille. Raustvuoren kantatalon pihapiiri, jota täydentää Joel

Vänligin 1900-luvun alussa rakentama asuintalo, on säilyttänyt perinteisen ilmeensä.

Raustvuoren palvelija ja sikoja 1930-luvulla. Kuva: Kaks kertaseura/Turun museo-keskus (TMK).

Vuonna 1963 julkaistun Suuri Maatilakirjan mukaan Raustvuoren tilan kokonaispinta-ala oli 62 hehtaaria, josta metsää 45 ha, peltoa 14,6 ha ja puutarhaa 0,5 ha. Tilalla viljeltiin vehnää sekä rehuviljaa karjaa varten. Ay-karjaan kuului ”6 lypsävää ja 3 nuorta. Kanoja kotitarvetta varten.” Kuvassa Olga Koivunen lastensa ja lypsävän kanssa. Kuva: Kaks kertaseura/Turun museo-keskus (TMK).

Koivusen perheen kylä

Kaskerran Raustvuorentie kulkee metsäisten kallioiden ja tasaisten peltomaiden lomitse Airiston rantaan. Vähän ennen rantaa se kohtaa toimeliaan rakennusryhmän: maalaistalon punamullatut rakennukset ja joukon piharakennuksia, joiden tarkoitus on elämän tuiskeessa muovautunut tarpeen mukaan navetaksi, kanalaksi, saunaksi, kesämökiksi, työpajaksi, konevarastoksi...

Tämä maatila henkii sukupolvien ahkeraa työtä ja huolenpitoa.

Raustvuoren tilan päärakennus on aikoinaan rakennettu laakson kauneimmalle paikalle. Kuistin kainalossa kohoaa uskomaton alppiruusumetsä, ja ikkunoista näkee saarten takaa kimmeltävälle Airistolle.

Tanja Koivunen ja kirjoittaja ihailevat kevätauringon kultaamaa Raustvuoren päärakennuksen pihapiiriä.

Muutaman vuoden takaisessa kuvassa pihapuutarhan alppiruusut ovat vielä pieniä. Nyt niistä on kasvanut jo pieni metsä.

Täällä asuvat Koivuset. Päärakennuksessa asuu äiti Tanja, ympärille nousseissa omakotitaloissa hänen ja kuusi vuotta sitten edesmenneen Risto-isännän kolme lasta ja kolme lastenlasta. Kahdella pojanpojallakin on samassa maisemassa oma talo, kolmas on tämän kevään tulevia ylioppilaita.

Siis kuusi taloa Koivusia.

Raustvuoren isäntä Risto Koivunen rakensi poikiensa kanssa tilastaan kokonaisen kylän.

Raustvuoren kalliolta näkyy saarten takana kimmeltävä Airisto.

- Tätä voisi sanoa Koivusten kyläksi, nauraa Tanja Koivunen. Hän on perheen keskushahmo ja huolenpitäjä. Sen näkee vaikkapa hänen jääkaappinsa oveen kiinnitetystä suuresta valkoisesta sydäimestä, jonka keskellä on teksti: Maailman paras äiti. Se on suurella sydämellä siihen tuotu.

***

Koivusilla on juuret lujasti Kaks Kerrassa ja Raustvuoren mailla. Kurjenmäkikodissa kuntoutushoitajana toimivan Krista-tyttären talo on metsän takana, Karrin uusi talo aivan päärakennuksen lähellä ja Ramin perheen talo lähempänä merenrantaa.

Molemmat pojat ovat löytäneet työpaikkansakin Kaks Kerrasta. Karri työskentelee Harjattulan Golf -yrityksessä ja kuuluu Kaks Kerran omaan sopimuspalokuntaan, ja Ramilla on oma rakennuspalveluyritys, johon kaks kertalaiset ovat jo tottuneet luottamaan niin puunkaadoissa kuin mökin- ja laiturinteossakin.

Karrin vaimo Johanna hoiti aiemmin Harjattulan puutarhaa, mutta nyt hän on perustanut oman käsityöyrityksen, Villat ja Frillat. Hänen herkullisen koristeellisia villasukkia ja muita käsitöitä on ollut myynnissä sekä Turun Joulu- ja Keskiakamarkkinoilla että ajoittain Luostarin Välikadun makasiineissa. Nyt hän suunnittelee omaa puotia Raustvuoreen, ennen saunana toimineeseen puunaiseen mökkiin.

- Jonna hoitaa tätä puutarhaakin, Tanja Koivunen esittelee. – Se on kesällä todella kaunis!

***

Tanjan oma kaks kertalaisuus alkoi helmikuussa 1966. Silloin, 18-vuotiaana vaaleana tytönheitakkana, hänet vihittiin Raustvuoren nuoren isännän, Risto Koivusen kanssa. Nuoripari oli tavannut kaksi vuotta aikaisemmin Brankulla tansseissa, niin kuin moni sen ajan turkulaispari.

Heti vihkimisen jälkeen asetuttiin Raustvuoreen.

- Samana yönä kävi hirmuinen myrsky ja tien mutkassa seisovan ladon katto repeytyi irti, Tanja muistelee.

- Sitä paikkaa sanotaan vieläkin ”rikkinäisen ladon mutkaksi”.

Tanjan opiskelut jäivät kesken, ja hän joutui kylmiltään maatalon töihin, miehen ja anopin opastuksella. Emännyyttä

hoiti Riston äiti, Olga Koivunen. Hän oli perinyt tilan vanhemmiltaan.

Vuotta myöhemmin syntyi Rami. Itse- näisessä Kaks Kerrassa neuvola ja terveysasema olivat lähellä, nykyisessä Kaks kertatalossa. Rami sai käydä vielä alakoulua Kaks Kerran koulussa, mutta kun koulurakennuksessa todettiin homevaurioita, nuoremmat lapset joutuivat Haarlan kouluun.

Kauppojakin Kaks Kerrassa oli parhaimmillaan kolme: Osuuskaupan eli nykyisen Bistron lisäksi vastapäinen Hedmanin kauppa ja Harjattulan tienhaarassa Kososen kauppa. Kauppa-autoja kävi Raustvuoren rannassa välillä kaksittain, sekä Osuuskaupan että Tarmolan autot.

Nyt Tanja käy tyttären kyydissä kaupungissa kerran viikossa. Palvelut ovat lähteneet Kaks Kerrasta muualle.

***

Tanja kaippaa itsenäisen Kaks Kerran kunnan aikoja, vaikka elämä olikin silloin täyttä työtä.

- Täällä oli silloin viisi lehmää, Tanja muistelee.

Lehmät laidunsivat talon alapuolen rantaniityillä, niin että näkymä merelle pysyi avoimena. Kun ne vuonna 1972 pantiin pois, navetta muutettiin kanalaksi ja maisema kasvoi pikkuhiljaa umpeen. Kanoista luovuttiin vihdoin vuonna 2000.

Tilan punamullatut rakennukset ovat 1800-luvulta.

Peltoa tilalla on 15 hehtaaria. Yhdellä hehtaarilla on viljelty avomaankurkkua. Risto-isäntä teki kätevästä miehenä kurkkukylvökoneet, joilla kylvötyö sujui joutuisasti.

Toukokuun viimeinen päivä oli perinteinen kylvöpäivä. Kun kylvö alkoi kasvaa, sitä piti harventaa. Silloin kutsuttiin sukulaiset talkoisiin.

Tilalla on viisitoista viljeltyä hehtaaria, nykyään enimmäkseen heinällä.

Raustvuoren tila oli Tanjan alkuaikoina monipuolinen omavaraistalous. Vehnää viljeltiin omaan tarpeeseen ja kanojen ruoaksi, heinää karjalle ja hevosille. Työtä riitti kaikille yllin kyllin.

Alkuaikoina Tanja kävi kaupungissa töissä Turun Osuuskaupan reskontran hoitajana. Työ antoi hyvän pohjan maatalan toiminnan järjestelyyn. Lopulta töitä oli niin paljon, että työpaikka oli jätettävä.

***

1960-luvulla kesäpaikkojen kysyntä kiihtyi Kaksikerrassakin. Raustvuoreen kuuluneita saaria palstoitettiin kesähuviloille, ja rantaan rakennettiin venelaitureita kesävieraille. Kesävieraatkin saivat osal-

listua talon töihin; varsinkin heinäpellolla tarvittiin paljon talkooväkeä.

Nyt saarelaisten rakennuttamassa laiturissa on 50 venepaikkaa, ja Koivusten laiturissa lisäksi 15 vuokrapaikkaa.

Kesäisin talon ohi kulkee melkoinen liikennevirta alas rantaan. Järjestelyjä vaatii myös pysäköinnin järjestäminen kaikille saariin menijöille.

Työn ohessa Tanjalle jäi aikaa muillekin hommilta. Kaks Kerrassa tuskin on yhtään yhdistystä, jonka toiminnassa hän ei olisi ollut aktiivinen. Kaks kertaseuraan hän liittyi jo kun se vielä oli Kaks Kerran Huvilanomitajain yhdistys. Maatalousnaisten toimintaan hän on osallistunut alusta pitäen, samoin Kaks Kerran Nuorisoseuraan.

Kaks Kerran Kotiseutu yhdistyksessä Tanja Koivunen oli 20 vuotta puheenjohtajana ja on edelleen mukana myös Mu-seotorpan hoidossa. Hän on toiminut myös MTK:n paikallisen tuottajayhdistyksen hallituksen jäsenenä.

- Olin jopa Käräjäoikeuden lautamiehenä silloin kun tämä oli itsenäinen kunta. Vaalitoimitsijana olen ollut useamman kerran. Monessa paikassa olin mukana ainoana naisena, hän muistelee.

Korona-aika on pysäyttänyt Kaks Kerran yhdistystoiminnan, mutta kun se taas lähtee käyntiin, Tanja Koivusen pesti Kaks Kerran puuhanaisena jatkuu.

Kun Katri-Helena kävi omana 50-vuotispäivänään juhlistamassa Marielundin Suvijuhlia, Tanja Koivunen (edessä oikealla) oli Kaks Kerran Maatalousnaisten puolesta onnittelemassa – ja keittämässä perinteiset hernesopat.

Miten Kaksikerranjärvi voi

Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy on Turun kaupungin ympäristönsuojelutoimiston toimeksiannosta seurannut Kaksikerranjärven tilaa jo pitkään ja näin ollen järven tilan kehitystä voidaan seurata niin lyhyellä kuin pidemmälläkin aikavälillä. Perustarkkailututkimukseen kuuluvia näytteitä otetaan kerran kevättalvella ja viisi kertaa toukokuusta syyskuuhun. Näistä tutkimuksista koostetaan säännöllisesti vuosiraportteja, joista tuorein on vuotta 2019 koskeva.

Pitkällä aikavälillä Kaksikerranjärven tilan kehitystä voidaan luonnehtia siten, että aikanaan erinomaisessa kunnossa oleva järvi alkoi kärsiä ylilannoitusten vuoksi ravinnepitoisuuden, erityisesti fosforitason noususta ja sen tila oli ajoittain varsin huono virkistyskäytön kannalta. Käänteeseen parempaan alkoi ulkoisen kuormituksen alkaessa keventyä kun viljelypinta-alaa vähennettiin kesannoimalla ja suorakylvöön siirtymisellä vuoden 2007 syksystä alkaen. Tämän ansiosta ns. tuottavan kerroksen fosforitasot varsin pian suurin piirtein puolittuivat, minkä vuoksi vielä 2000-luvun alkupuolella esiintyneitä laajoja sinilevien massa"kukintoja" ei enää ole esiintynyt

vaan järven kunto on virkistyskäytön kannalta ollut kesäkaudet varsin kohutuullinen.

Sinilevää esiintyy kuitenkin ajoittain näkyvämminkin, painottuen usein loppukesään ja syyskuulle. Tämä johtuu siitä, että sedimenttiin varastoitunut fosfori alkaa erityisesti keskikesän kerrostauskaudella pelkistyä ja muuttua liukoiseen muotoon orgaanisen aineen laohamisen kuluttaessa hapen vähiin alusvedestä. Tämä ns. sisäinen kuormitus johtaa sitten kasviplanktonmäärän runsastumiseen yleensä ja sinilevien niiden myötä erityisesti.

Vuosittaista vaihtelua on, ja esimerkiksi vertailtaessa vuosia 2018 ja 2019 Kaksikerranjärven tila oli jälkimmäisenä vuonna jonkin verran huonompi. Mutta varsinaisen poikkeuksen muodostaa vuosi 2020, josta ei ole vielä kokonaisraporttia saatavilla. Sinilevää ilmaantui selvästi aiempia vuosia runsaammin ja aikaisemmin jo elokuulla, mikä jatkui vaihdellen syksyyn asti. Sen taustalla oli mitä ilmeisimmin "talveton" talvi 2019-20, kun järvi ei käytännössä jäänytynyt kunnolla lainkaan, minkä vuoksi sateitten aiheuttamat valumat jatkuivat läpi

talvikauden ja orgaanista ainesta kertyi pohjalle tavallista enemmän. Se alkoi lahotessaan kuluttaa alusveden happea tavallista aikaisemmin ja tämän johdosta sisäisen kuormituksen varhaisempi "potku" aikaansai sitten sinilevien voimakkaamman runsastumisen.

Talvi 2020-21 oli sitten onneksi kunnan talvi. Kaksikerranjärvi jäätynä loppiaisenä ja jäät ovat huhtikuun tullen lähteneet normaalin aikataulun puitteissa. Myös tuoreimmat maaliskuun tarkkailututkimuksen tulokset ovat normaaleja talvilukemia, tuottavan kerroksen fosforitaso oli matalampi ja näkösyvyyttä oli 2,5 metriä kun vuosi aiemmin se oli alle metrin. Vuodesta 2021 voi siis varovasti ennustaa taas parempaa Kaksikerranjärven tilan kannalta.

Järven kalakanta on myös seurannassa, koska Kaksikerranjärvi kuuluu Luonnonvarakeskuksen (Luke) tutkimuskohteisiin, ja se tekee järvellä kolmen vuoden välein koekalastuksia, viimeisin niistä elokuussa 2020. Järven kalakanan rakenne on sen tulosten perusteella pysynyt hyvänä, petokalavoittoisena, mutta kuorekanta on huvennut vähiin. Tämän romahduksen syyksi Luke arvelee kesän 2018 pitkää hellejaksoa, mikä rasitti kuoretta viieleen veden kalana pintaveden lämmitessä ja syvemmän veden happitilanteen heiketessä. Sama taantuma ilmeisimmin samoista syistä on Luken mukaan havaittu kuorekannoissa muuallakin Etelä-Suomessa.

Kaksikerranjärven suojeluyhdistys jatkaa toimintaansa Turun kaupungin yhteistoiminta-elimessä Kaksikerranjärven neuvottelukunnassa, jossa on jatkuvasti pohdinnan alla miten järven tilaa saataisiin kohennettua. Vuosina 1987-2012 tehtyä ilmastusta ei mitään ilmeisimmin olla jatkamassa; erilliset sen tehosta tehdyt tutkimukset osoittivat, että sillä oli lopulta liian paikallinen ja vähäinen merkitys järven kokonaistilan kannalta. Harkinnan alla on ollut esim. mahdollinen pohjasedimentin kemiallinen täsmäkäsittely siten että fosfori ei sieltä pääsisi liikaa liukenemaan, mutta tämän toteutus vaatii vielä tarkempaa suunnittelua. Kaksikerranjärvellä ei ole mielekäs tä toteuttaa koko vesimassan käsittelyä kuten Littoistenjärvellä tehtiin muutamia vuosia sitten.

Kaksikerranjärven suojeluyhdistyksen sivuilta <http://www.2xjsy.fi/> löytyy tuorein päivitetty tieto järven tilasta ja tutkimustuloksista.

Anssi Junnila, FK, biologi
Puheenjohtaja
Kaksikerranjärven suojeluyhdistys ry

Saariemme salainen taidepuutarha

Jaakko Lindbergin vuosien työn restaurointi vireille

Tiheän kuusiaidan takana, Satavan Nikkilän kylässä, on piileksinyt yksi saariemme hienoimmista rakennetuista luontokokemuksista. Kaks kertaseura on vuosien aikana saanut pilkistää muutamia kertoja tähän satumaailmaan, mutta varsinaista julkista esittelyä

ei tämän metsäisen taidepuutarhan luoja Jaakko Lindberg koskaan halunnut. Pihakilpailujen raadit kaihoten kurkkivat kuusiaidan aukoista toiselle puolelle, mutta turhaan toivoivat katselmusta.

Taiteista kiinnostuneella ja kotinsa sillä täyttäneellä Jaakolla oli selkeä visio myös ulkotilojen suhteen. Komean, luoteeseen avautuvan merenrannan kalliorinteen olevaa maastoa ja luonnetta kunnioittaen hän rakensi vuosikymmenien aikana paikalle, 60-luvun modernin talonsa ympärille, omannäköisensä monitaiteellisen satumaailman. Oli terasseja, teehuoneita parhaaseen japanilaiseen henkeen, sammaloituneita kiviä, monimuotoisia havuja ja kukkivia puita, alppirusumetsikköjä, vesialtaita, raunioita, monenlaista taidetta ym. Katse löysi yllätyksiä niin että silmiä väsytti!

Nyt 2021 vuonna päähuomion vie myös se valtava energian määrä, minkä talon ja puutarhan uudet omistajat ovat käyttäneet tämän satumaailman kunnostuksen aloittamiseksi. Tämä salainen metsäpuutarha on taas selkeästi otettu

Kakskertaseura on jo vuosia ollut tietoinen tästä saarillemme kätkeytyneestä komeudesta. Kuva: Ritva Nummiora

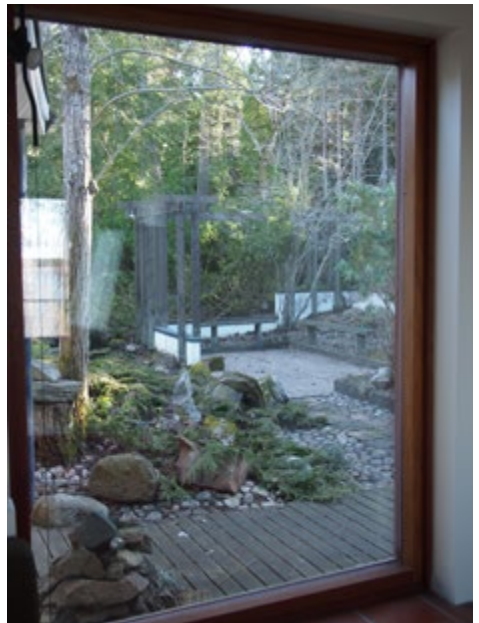
*Talolta avautuva merinäköala.
Kuva: Ritva Nummiora*

uudelleen haltuun Jaakko Lindbergin poismenon jälkeen. Uusien vaalijoiden kuvaamat suunnitelmat herättävät iloa kuulijassa. Paikan henki, "Genius Loci" on selkeästi ymmärretty ja on johtotähdenä tässä vaativassa kunnostustyössä. Apuun suunnitteluun on saatu puutarhuri Eero Myrskykari, jonka suunnitelmien pohjalta työtä on tarkoitus tehdä "seuraavat 10 vuotta ainakin" arvioi Jenni Kiviluoto. Realistinen arvio todennäköisesti ja myös järkevä. Näin laajan ja komean ympäristön kanssa pitääkin ensin elää jonkin aikaa, jotta myös ne – aina kuitenkin mahdolliset – muutoksetkin alkuperäiseen osuvat kohdilleen.

Puutarhan kunnostuksen lisäksi kiinteistössä järjestetään jo tänä keväänä taidenäyttely, "Avantgarden" joka sijoit-

tuu sekä puutarhaan että taloon sisälle. Monipuolista osaamista tarjoavat mukaan kutsutut 9 taiteilijaa uusin, tälle paikalle valmistuvien teoksien. Näyttely aukeaa yleisölle 3 pitkäksi viikonlopuksi helatorstaina 13.5. ja on auki to-su, 12-18, su 30.5 asti. Näyttely on maksuton, mutta vaatii pandemian vuoksi aikavarauksen sivuston www.nuottaranta.fi kautta. Puutarhaan ja näyttelyyn on mahdollista tutustua vain varaamalla vierailuaika etukäteen.

Jäämme siis odottavissa tunnelmissa seuraamaan tämän saariemme ainutlaatuisen taide/metsäpuutarhan restauroinnin etenemistä ja tulevia tapahtumia ja toivomme voimia ja jatkuvaa intoa tähän aikaan ja energiaa vaativaan työhön!

*Näkymä talon sisältä etupihalle.
Kuva: Ritva Nummiora*

Saarilla kaikkien turvana

Kakskerran sopimuspalokunta palvelee lähialueella

Keskellä Satavan saarta seisoo uusi Satava-Kakskerran paloasema, saarten oma paloasema.

Rakennus on Turun kaupungin vuonna 2018-2019 rakennuttama rakennus, jonka se on vuokrannut Varsinais-Suomen pelastuslaitokselle, joka puolestaan on osoittanut sen edelleen Kakskerran Sopimuspalokunta ry:n käyttöön.

Toiminta

Kakskerran sopimuspalokunta voidaan hälyttää kaikkiin maakunnan alueella tapahtuviin onnettomuustilanteisiin, mutta käytännössä varsinainen pelastustoiminta keskittyy lähisaarille (Hirvensalo-Satava-Kakskerta) ja muualle Turun kaupungin alueelle. Hälytyksiä oli vuonna 2020 yhteensä 73 kappaletta ja sammutusauton keskimääräinen lähtöaika tehtävälle oli 5,30 min.

Onneksi saarilla syttyy varsinaisia rakennuspaloja harvoin, mutta maasto- ja metsäpaloja on joka kevät ja kesä. Tavallisimpiin pelastustehtäviin kuuluu maas-

topalojen lisäksi erilaiset vahingontorjuntatehtävät, esimerkiksi kaatuneen puun raivaus tieltä tai omaisuuden päättä, tai rakennuksessa tapahtuneen putkirikon jälkien selvittely. Myös tie- ja vesiliikenneonnettomuudet ja öljyvahingot työllistävät palokuntaa useita kertoja vuodessa. Ihmisen pelastaminen maastosta tai vedestä kuuluu myös palokunnan tehtäviin, näitä tehtäviä on muutamia vuosittain ja ne voivat olla toisinaan melko haastavia ja myös henkisesti raskaita. Virka-apua palokunta antaa useimmiten silloin kun ensihoitajat tarvitsevat palokunnan murtamaan ovea, jotta he pääsisivät potilaan luokse, tai kun ensihoito tarvitsee potilaan kantoapua. Palokunta auttaa myös pulaan joutuneita eläimiä joka vuosi useita kertoja.

Kuten huomaatte, niin tehtävät vaihtelevat paljon, mutta kaikki tehtävät koskettavat meitä kaikkia, sillä jokainen meistä voi joutua näihin tilanteisiin ihan tavallisessa arjessamme.

Rahoitus ja kalusto

Palokunta satsaa itse vuosittain useita tuhansia euroja alueelle sopivan kaluston ja varusteiden hankkimiseen. Paljon varoja käytämme myös koulutukseen, ylläpitääksemme hälytysosastolaisten tietoja, taitoja, kuntoa ja paikallistunteusta. Kehitämme jatkuvasti toimintaamme, jotta se vastaa parhaalla mahdollisella tavalla alueemme pelastustehävien vaatimuksia.

Pelastuslaitos maksaa palokunnalle vuosittain henkilöstöstä ja kyvystä, sekä pelastustehtävistä korvauksen, varainhankinnalla ja jäsenmaksuilla on silti erittäin merkittävä osuus kaikesta toiminnan rahoituksesta.

Alueen koti- ja mökkitiet ovat välillä haastavia, sillä ne saattavat olla todella kapeita, jyrkkiä ja ahtaita. Siksi olemmekin itse hankkineet omalla rahalla vuonna 2019 säiliöauton, joka on nelivetoinen ja ketterämpi etenemään ahtailla teillä kuin sammutusautomme.

Palokunta on myös itse hankkinut nelivetoinen traktorimönkijän sekä uusimpana hankintana tänä vuonna paketti-automallisen kevytkuorma-auton, joka tavoittaa hädässä olevat nopeasti ja jossa on kaikki ensivaiheen sammutus- ja pelastustoimintaan tarvittava kalusto, jolla voidaan aloittaa toiminta raskaampaa kalustoa odotellessa. Autosta löytyy myös defibrillaattori.

Tukijäsenmaksumme on ainoastaan 10 euroa! Jos saisimme kaikki saarten vakituiset ja vapaa-ajan asukkaat mukaan kehittämään saarten omaa lähialokuntaa, saisimme vuosittain helposti kokoon tarvittavat 20 000 – 25 000 euroa esim. nuorisotoiminnan aloittamiseen. Meillä on saarilla noin 30 nuorta, jotka vain odottavat, että tärkeä, mielenkiintoinen ja todella kehittävä toiminta alkaisi. Myös palokunnalle olisi tärkeää saada nuorisotoiminta pyörimään, sillä se on paras tae siihen, että palokuntaan saadaan uusia hälytysosastolaisia ja tärkeä työmme jatkuu myös tulevaisuudessa.

Tukijäseneksi ilmoittaudutaan maksamalla vuotuinen jäsenmaksu, joka on vain 10 euroa tilille:

FI58 5710 9740 0522 62. Muista mainita maksajan nimi ja osoite sekä sähköpostiosoite, johon saamme jatkossa lähettää jäsenmaksun automaattisesti.

Tervetuloa mukaan kehittämään paikallista palokuntaa.

Aurinkoista ja turvallista kesää toivottaen,

Britt-Marie Juup
Hallituksen puheenjohtaja
Nais- ja tukiosaston johtaja

Kaksikerran Sopimuspalokunta ry
040-937 1023
brittmarie.juup@gmail.com

Lukuvinkkejä

Suomalaiset puut yksissä kansissa

Metsä – suomalaisille tärkeä elementti – on viime aikoina ollut otsikoissa tavallista enemmän. Metsään on paettu koronaa ja sieltä on haettu hyvää oloa ja mielenrauhaa. Metsien käsittely on myös herättänyt intohimoista keskustelua. Hyvä olisi nähdä ”metsä puilta”, mutta yhtä tärkeää on huomata puita, joita on muitakin kuin mäntyjä, kuusia ja koivuja. Suomalaisen puut ovat koonneet yksien kansien väliin metsänhoitaja **Kåre Pihlström** ja tutkija **Anneli Viherä-Aarnio**. Kirjassa on esitelty kaikki Suomessa luonnonvaraisesti kasvavat puulajit, joita on yhteensä viisitoista.

Kirja on hyvä hakuteos, sitä voi lukea ”puu kerrallaan”. Puita kuvataan monelta kantilta. Ominaispiirteiden, tunto-merkkien, kasvupaikkojen lisäksi käydään läpi kunkin puulajin käyttötarkoitusta ennen ja nyt. Kiinnostavaa on tutustua eri puulajien perinnetietoon ja kansanuskomuksiin sekä niin fyysisesti kuin henkisesti parantaviin ominaisuuksiin. Esimerkiksi miten marjakuusi ja englanninkielinen verotusta tarkoittava

sana liittyvät yhteen ja mistä tulee sanonta ”olla puilla paljailla”?

Pääpuulajien – männyn, kuusen ja koivun – metsätaloudellinen arvo tunnetaan, mutta onko tulevaisuudessa mahdollista hyödyntää myös muita puulajeja? Lämpenevän ilmaston myötä kasvukausi pitenee, ja jalojen lehtipuiden pohjoisraja siirtyy. Kaksikerrassa ne viihtyvät jo nyt, niiden soisi yleistyvän. Vaikka ei tavoittelisi taloudellista hyötyä, niin metsäluonnon monipuolistamiseksi voisi kokeilla istuttaa jaloja lehtipuita vaikkapa kuusen kaveriksi lehtomaisiin metsiin.

Pihlström, Kåre & Viherä-Aarnio Anneli: Suomalaisen puut arjessa ja ajatussissa, Metsäkustannus, 2020, 367 s.

Jos puut osaisivat kertoa

Leningrad. Taskent. Petroskoi. Pietari. Turku. Yhteen ihmiselämään mahtuu kokonainen valtio, sen julma ja peitelty historia sekä lopulta totaalin romahdus ja hajoaminen. Sitä seuraa uusi alkua uudessa kotimaassa. Lapsuutensa Pietarissa ja Turussa asuneen **Anna Soudakovan** esikoisromaani pohjautuu tositapahtumiin. Päähenkilönä on vuonna 1931 syntynyt isoisä Juri Artamonov, jonka lapsuus päättyy vuonna 1936 perhettä kohdanneeseen tragediaan - Stalinin vainoihin.

Perättömän ilmiannon seurauksena Jurin vanhemmat vangitaan ja muu perhe, isänmaan vihollisten sukulaisina, karkotetaan kauas Uzbekistaniin. Isovanhempien kuoltua Jurin ainoa turva on sisko Maria, jonka luo 11-vuotias poika karkaa lastenkodista. Sinnikäs Juri kouluttautuu eri vaiheiden kautta tekniselle alalle, lopulta yliopistoon saakka.

Poliittinen ilmapiiri muuttuu Stalinin kuoleman jälkeen vuonna 1953 ja vähitellen karmeaa totuutta laittomista pidätyksistä ja teloituksista tulee ilmi. Juri saa selvyuden vanhempiensa kohtalosta. Hän tekee synkän matkan Sandarmohiin, jossa korkeat männykset kätkevät tuhannet viattomat uhrin.

Jurin vaimo, Tanja on karjalaisen äidin kasvattama, suomalaisen miehen tytär. Jurille ja Tanjalle syntyy tytär, Sonja. Kun Suomi avaa rajansa 1990-luvun alussa,

muuttaa Sonja perheineen Suomeen. Tanja seuraa tyttärtään ja houkuttelee lopulta myös Jurin Suomen Turkuun.

”Sonjan perheen pitää lähteä, kun he vielä voivat. Kun kerrankin pieni tuuletusikkuna on raollaan. Kun Suomi on vielä vastaanottavainen ja kutsuva.”

Turku näyttäytyy heille ihanteellisena onnenmaana, jossa on puhdasta, rauhallista – ja rehellistä. Kehunsa saavat yhtälailla Aurajoki, Lauste ja Ruissalo.

Jurin elämä on koskettava, toiveikas selviytymistarina. Äidinkielen ja kielenopettaja Anna Soudakovan teksti on sujuvaa, arjen kuvaus tarkkaa ja tapahtumat etenevät kronologisesti. Historian suuret tapahtumat ovat taustalla vaikuttaen perheen elämiseen ja arkeen.

Soudakova Anna: Mitä männyt näkevät, Atena, 2020, 244 s.

Tapahustumakalenteri

2021

Toukokuu

su 16.5. kello 12 kaatuneitten muistaminen Kaksikerran kirkon sankarihaudoilla.

Kesäkuu

Neulomakerho pitää laiturineulojaiset joka toinen tiistai aikavälillä 8.6.-3.8. kello 18-20; paikat tarkentuvat kotisivuille.

Heinäkuu

Myllyn kunnostustalkoot heinäkuun loppulla; siipien kunnostus ja maalaus; aika sovitaan erikseen säätilanteen mukaan, tieto kotisivuilla pari päivää aikaisemmin.

Elokuu

ti 24.8. klo 18 myllytalkoot Nikkilän myllyllä Satavassa; oma harava, siimaleikkuri tai oksasakset mukaan.

la 28.8. kello 13-15 Myllyjuhla Nikkilän myllyllä Satavassa, illalla elotulet Satavan sillalla (varaus peruuntumiseen).

Syyskuu

Neulomakerho kokoontuu parittomien viikkojen tiistaisin 14.9.-23.11. kello 18-20 Kaksikertatalolla.

su 19.9. kello 16-18 makkaran paistoa laavulla. Tavataan Kaksikerran kirkon py-

säköintipaikalla ja kävellään laavulle paistamaan omia makkaroita.

Lokakuu

Vaellus lähimetsään Raustvuoren alueelle. Retken vetää Raimo Västinsalo. Ajankohta ilmoitetaan myöhemmin.

la 23.10. kello 11-14 sadonkorjuupäivä Kaksikertatalolla, teemana metsä.

Marraskuu

la 20.11. kello 10-13 joulusta askartelua Kaksikertatalolla; askartelun aihe tarkentuu myöhemmin, samoin materiaalit.

Joulukuu

ma 6.12. kello 12 Itsenäisyyspäivän kirkko ja seppeleen lasku sankarihaudoille Kaksikerran kirkolla, kahvitus Hennalassa (varaus peruuntumiseen).

Perinteinen joululounas Hirvilammella

Kauneimmat joululaulut Kaksikerran kirkossa, glögi ja pipari huoltokatoksella

Muutosten, tarkennusten ja lisäysten johdosta seuraa kotisivujamme www.kaksikertaseura.fi

Ajankohtaista

Korona

Jo riesaksi saakka äitynyt korona muokkaa edelleen seuran tapahtumia. Harvaan asutuilla saarilla ja ulkoilmassa oleillen se on pysynyt melko hyvin kurissa, mutta voimassa olevat rajoitukset estävät kuitenkin ihmisten tapaamisia ja monet tapahtumat on jouduttu peruttamaan. Näin kävi myös Kaks kertapäiville jo toisen kerran. Suunta näyttää nyt paremmalta ja on toivoa, että syksyllä saadaan jotain järjestettyä. Odotellaan toiveikkaina.

Jäsenmaksut

Jonkin verran on tämän vuoden jäsenmaksuja vielä maksamatta. Yksi syy voi olla siinä, ettei lasku ole saavuttanut kohdettaan. Laskutusta pyrittiin hoitamaan mahdollisimman paljon sähköisesti. Oma jäsenrekisterimme ei mahdollista laskujen massalähetystä niin, että laskussa yksilöityy maksaja esim. viite-numeron perusteella. Siksi käytettiin toista vapaata ohjelmistoa, mutta kun sen käyttö oli ensimmäinen kerta, niin järjestelmänvalvoja pysäytti lähetykset ja sulki ohjelman runsaan 200 laskun jälkeen olettaen, että sähköposti oli jonkun hakkerin toimesta kaapattu. Loput 170 sähköpostilaskua lähtivät seuran oman rekisterin kautta, mutta ne piti lähettää yksi kerrallaan, ja ainakin osa näin lähetetyistä on mennyt suoraan vastaanottajan roskapostiin – sieltä se löytyy, jos huomaa katsoa. Sitten meillä

on vielä runsaat 150 jäsentä, jotka eivät joko käytä sähköpostia tai eivät ole antaneet sitä seuralle tiedoksi, he saivat laskun paperipostina, mistä aiheutuu kopiointityön lisäksi euron verran postikuluja laskua kohden. Jos huomaat kuuluvasi tähän viimeiseen ryhmään ja käytät sähköpostia, lähetä sähköpostiosoitteesi seuran sihteerille osoitteeseen jarkko.i.kos@gmail.com.

Asukasbudjetti

Kuten aikaisemmin on jo kerrottu, seuran ehdotus Kaks kertatalon maalämpöratkaisuksi voitti asukasbudjettiäänestytksen ja tulee toteutumaan. Hitaita ovat kuitenkin kaupungin kiireet. Katselmus talolla on pidetty, mutta päätöstä rahan irrottamiseksi ja lupaa töiden aloittamiseksi ei ole vielä saatu. Ja vuosi on jo aika pitkällä.

Osayleiskaava

Kaava on Turun hallinto-oikeuden käsittelyssä. Siitä tehtiin 12 valitusta, joista kaupunginhallitus totesi hallinto-oikeudelle antamassaan lausunnossa Pirunvuoren arvokkaita luontoalueita koskevat valitukset aiheellisiksi ja puolsi niitä koskevan kaavamerkinnän muuttamista, mutta totesi muut valitukset perusteettomiksi ja ne tulisi siten hylätä. Osayleiskaavan käsittelyn vaiheet löytyvät kaupungin kaavoitussivuilta. Oikeuskäsittely on vielä kesken ja lopullista vahvistamista saadaan odottaa.

Kakskertatalo

Vapparintie 118, Kakskerta

Ehostettu Kakskertatalo on valmis ottamaan vastaan vieraansa ympäri vuoden.

Kokoukset, myyjäiset, tapahtumat, perhejuhlat, ym.

Käytössä on sali (30 henkilöä), keittiö ja piha-alue. Hyvät pysäköintivalmiudet.

Hinnat: kertakäyttö 35 €

vuorokausi 60 €

kahvitarjoilu mahdollista saada erillistä korvausta vastaan

Varaukset ja tiedustelut: Outi Kauppi, 040 567 7946, kauppi@netti.fi

KAKSKERRAN SEURAIN TALO

Viihtyisä perhejuhlien pitopaikka

Tilaa 130 henkilölle Tiedustelut puh. 0503479918
Samppaantie 90, 20960 TURKU (Satavan saari)

Halutaan ostaa mökki tai vapaa-ajantontti
Kaskerranjärven rannalta.

Myös mökin lyhyt- tai pitkäaikainen
vuokraaminen käy.

Marko Kallio, mjkallio1@gmail, 050 409 7725

voikukka!
Flower Shop

Kukat kesän juhliin
lähikukkakaupastasi!

0400 284882
voikukka@voikukkaflowershop.fi
www.voikukkaflowershop.fi
Stålarinkatu 33, 20810 Turku

Tervetuloa!

TURUN
SÄÄTÖLAITE- JA POLTINHUOLTO OY

- Öljylämmityslaitteistot
- Kiinteistöautomaatio
- LVI- työt

Arttu Tuomi 044-991 810

Juho Tuomi 040-125 2999

www.saatolaite.fi

Kaikki hyvä on lähellä

KMarket

DELI

KMarket

MOIKOINEN

TERVETULOA ILOISEN PALVELUN RUOKAKAUPPAAN!

Meidät löydät myös
Facebookista >> ja
Instagramista >> kmarketoili

SATAVARAKENNE OY

Vuodesta 1997

- Ulkomaalaukset, pesut ja pinnoitukset
- Rappaustyöt ja sokkelin korjaukset
- Myös pienet kodin korjaukset ja huollot
- Ilmainen mittaus- ja suunnittelupalvelu

Satavac olour

Puh. 0400 466 700 / Janne Hannuksela
e-mail: info@satavarakenne.fi

Kukkakioski

Anneli Karelius

02 236 0479

Hautausmaantie 21
Avoinna joka päivä 8-18

PIHATALKKARI

T;mi Ismo Kaskimäki
Suoritan Kakskerta / Satava – alueella
"pihatalkkari" – töitä.

Huom, talonmiespalvelumaksuista saa
tehdä kotitalousvähennyksen verotuksessa!

Esim. pihasiivoukset, nurmikον leikkuut,
polttopuut, pihakalusteiden huollot,
lumityöt, ikkunoiden pesut ja vaikka
asioilla käynnit!

Palveluksessanne
Ismo Kaskimäki
puh: 0400-520181

ismo.kaskimaki@gmail.com

Taksipalvelun saat edelleen
samasta numerosta!

Rami Koivunen Palvelut Ky

Puh. 0400 527 930

Raustvuorentie 104, 20960 Turku

Mökki- ja laituriremontit | Purku- ja rakennustyöt
Terassi- ja pihatytöt | Puunkaadot

The background of the advertisement is a photograph of a red truck with a white canopy. The truck is parked in front of a large, multi-story stone building with several windows. The building has a mix of light-colored plaster and darker stone sections. The sky is overcast.

**Kun tarvitset
viemärien ja kaivojen
huolto- ja avauspalvelua
ota yhteyttä!**

www.IMUAUTO.FI

**Kuljetusliike
Kallio K&H Ay**

puh. 02 2385 805

www.imuauto.fi

**PAIKALLINEN TOIMIJA
SÄHKÖASENNUKSET
AMMATTITÄIDOLLA**

Teppo Ruusu 044 594 4606

Esa Taipale 0400 990 416

E-mail: posti@rt-sahkoasennus.fi

***Takuulla laadukasta työtä
Markkinoiden pisin takuu!***

- Vesikattoremontti
- Vesikattomaalaus
- Ulkoverhousremontti
- Ulkomaalaus
- Ikkuna- ja oviremontti

PEKKA AHO

Puh. 0400 898 909

www.kymppiremontit.fi

*Herkut arkeen ja juhlaan
kotimatkasi varrelta!*

f Löydät meidät
Facebookista!

Lähetä
tai nouda
paketit
helposti
meitä!

Vanha Kaksikerrantie 1, p. 0207 513 860 Palvelemme: ark. 7-22, la 7-22 & su 10-22

www.k-supermarket.fi

Puhelun hinta 0207-alkuisin numeroin lankapuhelimesta 8,21 senttiä/puh. + 6,90 senttiä/min. (sis. alv 24%) ja matkapuhelimesta 8,21 senttiä/puh. + 14,90 senttiä/min. (sis. alv 24%)

LAITETAAN JÄTEVESIASIAT KERRALLA KUNTOON!

Meiltä saat kaiken mitä jätevesijärjestelmäsi tarvitset, yhdestä paikasta avaimet käteen toimituksena:

- Suunnittelu
- Jälleenmyynti
- Asennus

Suomen Pihakaivo Oy
p. 040 1784445
www.pihakaivo.fi

PIPELIFE
always part of your life

2X - lehden toimitus

Julkaisija: Kakskertaseura ry

Päätoimittaja: Raimo Västinsalo

raimo.vastinsalo@gmail.com

044 337 7541

Toimitussihteeri: Jarkko Koskinen

jarkko.i.kos@gmail.com

0400 822 855

Taitto ja ulkoasu: Jarmo Ruoho / Painola

Painopaikka: Painotalo Painola

T. Nieminen Oy

Ilmoitushinnat ja ilmoitusten koko (mm)

1/1 takakansi väri	300 €	148 x 168 + 3 mm leikkuuvarat
1/1 sisäsivu väri	250 €	148 x 210 + leikkuuvarat tai 138 x 199
1/1 sisäsivu musta	200 €	kuten yllä
1/2 sisäsivu väri	150 €	vaaka: 148 x 103 + leikkuuvarat tai 138 x 97 pysty: 72 x 210 + leikkuuvarat tai 68 x 199
1/2 sisäsivu musta	120 €	kuten yllä
1/4 sisäsivu väri	100 €	pysty: 68 x 97 tai vaaka: 138 x 46
1/4 sisäsivu musta	60 €	kuten yllä

Liity nyt jäseneksi

Seuran varsinaiseksi jäseneksi pääsee toimialueellamme joko vakinaisesti tai osan vuotta asuva tai työskentelevä henkilö tai muukin seuran tarkoituksiperät hyväksyvä henkilö, jonka seuran hallitus hyväksyy.

Samassa taloudessa voi olla vähintään yhden pääjäsenen lisäksi haluttu määrä sivujäseniä. Seuran jäsenkirjeet ja kokouskutsut sekä 2X-lehti postitetaan pääjäsenelle. Sivujäsenet ovat pääjäsenten tavoin seuran täysivaltaisina jäseninä oikeutettuja osallistumaan seuran toimintaan ja päätöksentekoon vuosikokouksessa ja toimielimissä. Tälle vuodelle vahvistetut jäsenmaksut ovat pääjäsenelle 20 € ja sivujäsenelle 4 €.

Kakskertaseuran kotisivut ovat osoitteessa www.kakskertaseura.fi. Sieltä löydät muun ohella seuran uutiset, tiedot tapahtumista, seuran säännöt sekä tiedot hallituksesta ja toimikunnista.

Seuran jäsenenä saat edullisen sähkösopimuksen Turku Energian kanssa. Saat myös Turun Pientalojen Keskusjärjestön (TPK) jäsenkortin, jolla sinulla on mahdollisuus saada alennusta TPK:n yhteistyökumppaneiden liikkeissä asioidessasi.

Ilmoita sähköpostiosoitteesi Kakskertaseuralle! Sähköpostilla lähetämme jäsenille tiedotteita. Jäsenrekisterin tietoja käytetään vain seuran jäsenpostitukseen ja sähköiseen tiedottamiseen, tietoja ei anneta ulkopuolisten käyttöön.

LIITYN JÄSENEKSI

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero ja -toimipaikka _____

Puhelinnumero _____

Sähköpostiosoite _____

Perheen lisäjäsenet _____

Asuinsaari _____

Toimita hakemus seuran puheenjohtajalle tai sihteerille, osoitteet ovat toisaalla tässä lehdessä, tai seuran sähköpostiosoitteeseen kakskertaseura@kakskertaseura.fi. Liittymislomakkeen voi täyttää myös seuran kotisivulla.

Kakskertaseura ry

Kakskertaseura ry c/o Raimo Västinsalo
Mäkivaarankuja 34 , 20960 Turku
kakskertaseura@kakskertaseura.fi
www.kakskertaseura.fi
Seuran tilinumero FI20 5711 2740 0121 04

Hallitus

Raimo Västinsalo, puheenjohtaja
Mäkivaarankuja 34, 20960 Turku
raimo.vastinsalo@gmail.com,
puh. 044 337 7541

Seppo Muurinen, varapuheenjohtaja
Monnoistentie 5, 20960 Turku
muurinens@gmail.com
puh. 258 7805, 0400 763 822

Jarkko Koskinen, sihteeri, rahastonhoitaja
Peltolantie 6 D 124, 20720 Turku
jarkko.i.kos@gmail.com
puh. 0400 822 855

Mika Eklund
mikae@live.fi

Piia Kramsu
piia.kramsu@jelpekon.fi
puh. 040 779 1069

Kaarin Kurri
kaarin.kurri@turku.fi
puh. 040 825 2730

Hanna Mujunen
hanna.mujunen@outlook.com

Juha Mäki
juhamaki@jussinpesu.fi
puh. 0400 521 103

Ritva Nummiora
ritva.nummiora@gmail.com

Marko Viljanen
marko.viljanen@tmfg.fi

Kuva: Pirjo Koskinen.

Kakskertaseuran myyntituotteet

Raimo Narjus:
KAKSKERTAA KIERTÄMÄSSÄ
Eilen ja tänään

ISBN 952-90-6669-4   Serioffset 1995, 240 sivua

Myyntipaikat:
Antikvaarinen Kirjakauppa Kvariaatti, Tapani Vinkala (seuran suoramyynti) Hämeenkatu 16, 20500 Turku
Turun Kansallinen Kirjakauppa, Linnankatu 16, 20100 Turku

ISÄNNÄNVIIRI Kakskerta -viirejä

iso viiri 50 x 450 cm 80 €

pieni viiri 40 x 350 cm 70 €

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kakskertaseuran tilaisuudet ja 50/50 Bistro & Puoti

VILLASUKAT

Kakskerran väreihin kudotut sukat, saatavana eri kokoja 20 €

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kakskertaseuran tilaisuudet ja tapahtumat

TAKKATIKKURASIA

Hinta: 4 €/rasia tai 10 €/3 rasiaa

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kakskertaseuran tilaisuudet ja 50/50 Bistro & Puoti

KAKSKERRAN VAAKUNA -tarrat

Hinta 3 €, tarran koko 10,5 x 9 cm

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kakskertaseuran tilaisuudet ja 50/50 Bistro & Puoti

Saaristoapteekki palvelee 24/7

Hirvensalon apteekin digitaalisesta verkkopalvelusta Saaristoapteekista voit tilata reseptilääkkeet ja muut apteekkituotteet esimerkiksi kotiinkuljetettuna, Postiin tai Hirvensalon apteekin noutoautomaattiin!

Hyödynnä noutoautomaatti apteekkiasioinnissa!
Voit hakea tuotteesi noutoautomaatista K-Marketin puolelta myös apteekin ollessa suljettuna.

A circular logo for Saaristoapteekki.fi. The text 'saarist' is in blue and 'apteekki.fi' is in red. To the right of the text is a red and white lifebuoy icon.

saarist
apteekki.fi

saarist
apteekki.fi

A logo consisting of three blue wavy lines above the text 'Hirvensalon APTEEKKI'.

Hirvensalon
APTEEKKI

Hirvensalon apteekki
Moikoisten liikekeskus
Pitkäpellonkatu 2
20900 Turku
puh. 02 2844 666